

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SACRAMENTO|| POENITENTIAE.|| QVATVOR LIBRIS COM-||REHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IX. Testimonia Patrum ab anno CD ad D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54092)

SEPTIMO habemus S. PACIANVM, qui in Parœnesi ad Pœnitentiam, sic loquitur: Vos primùm appello fratres, qui criminibus admissis Pœnitentiam recusatis, Vos, inquam, post impudentiam timidos, post peccata Verecundos, qui peccare non erubescitis, & erubescitis confiteri. Et infra: Ecce iterum Apostolus ad sacerdotem: Manus citò nulli imponas, nec communices peccatis alienis. Quid facies tu, qui decipis sacerdotem? qui aut ignorantem fallis, aut non ad plenum scientem, probandi difficultate confundis? Quo loco Pacianus docet oportere sacerdoti omnia peccata in Confessione detegi, ut his tutò manus imponere possit: addit etiam de occultis: Rego Vos fratres etiam pro periculo meo, per illum Dominum quem occulta nò fallunt, desinite vulneratam tegere conscientiam: prudentes & gri medicos non Verentur, ne in occultis quidam partibus, etiam secuturos, etiam perusturos. Porro infra alloquitur eos, qui peccata quidem singillatim, & omnia ad plenum confitebantur, sed grauiorem Pœnitentiæ multam refugiebant: Nunc, inquit, ad eos sermo sit, qui benè ac sapienter vulnera sua, Pœnitentia nomine confitentes, nec quid sit Pœnitentia, nec qua vulnerum medicina, nouerunt: similesque sunt illis, qui plagas quidem aperiunt, ac tumores, medicisque etiam a sidentibus consententur, sed admoniti qua imponenda sunt negligunt, & qua bibenda, fastidiunt. ex quo loco intelligimus, Confessionem accuratam semper in vsu fuisse apud Christianos.

CAPVT IX.

Testimonia Patrum ab anno CD. ad D.

QUARTO seculo habemus S. IOANNEM CHRYSOSTOMVM, quem satis constat ad initium quarti seculi post Apostolos floruisse. Is in homil. 30. in Genesim, meminuit Confessionis, quæ in hebdomada sancta ante festum Paschæ fieri debet, cuius etiam Gregorium Nyssenum meminisse suprà notauimus: Quia, inquit, in magnam hanc hebdomadam peruenimus, Dei gratia, nunc maximè & ieiunij cursus intendendus, & magis continuanda sunt preces, faciendaq; diligens, & pura Confessio peccatorum. Hęc ille, qui tamen non apertè dixerit, Confessio-

Confessionem sacerdoti faciendam esse; tamen in aliis locis id non tacuit: ut omittam, quod cum eiusdem consuetudinis meminerint Chrysostronus, & Nyssenus; & hic disertis verbis docuerit sacerdoti confessionem esse faciendam, dubitari non potest, quin etiam ille hoc senserit.

Idem CHRYSOSTOMVS homil. 33. in Ioan. hortatur ad confessionem criminum occultorum: & cum certum sit ex multis aliis locis, Chrysostronum non probasse Confessionem publicam, sequitur ut ad Confessionem priuatam hortatus sit pœnitentes: *In peccatis, inquit, qua commisimus, confitendis, neminem vereamur; Deum duntaxat, & decet, formidemus, qui nunc opera nostra videt, & tunc quos in presentia non pœnitet, damnabit.* Et infra: *Commisisti aliquod scelus, aut animo agitasti, homines calas, non Deum, & nihil curas, oculos hominum formidas.* Et infra: *Vos autem hortor dilectissimi, ut et si nemo opera nostra videat, & singuli suam conscientiam ingrediantur, & iudicem sibi rationem constituent, errata sua in medium adducant, nisi velint in die illa horrenda & uniuerso orbi ea manifestè patere: sanentur iam vulnera: sumatur Pœnitentia medicina.*

Porro confessionem peccatorum apud sacerdotem faciendam esse, colligitur apertissimè ex li. 2. & 3. de sacerdotio: nam in 2. lib. sic ait CHRYSOSTOMVS: *Quamobrem multa quidem arte opus est, ut qui laborant Christiani, & trò sibi persuadeant, sacerdotum curationi sese submittere oportere.* Et paulò post: *Equidem complures recensere possim, quos constat in extrema mala adactos, non ob aliud, nisi quòd digna ab eis pœna, & qua peccatis perpetratis par esset, exigeretur. Neque enim temerè ad delictorum modum oportet & multam ipsam adhibere: sed tanquam coniecturis quibusdam explorandus est delinquentium animus, ne qua fiat, & dum consueueris quod interruptum est, scissuram deteriore facias.* Quo loco docet Chrysostronus, in iniungenda pœnitentia, non solum rationem habendam esse sacerdoti grauitatis, & multitudinis peccatorum, sed etiam infirmitatis & debilitatis eius, qui peccauit. Constat autem non posse ista cognosci, nisi ex confessione diligenti & accurata delinquentis: quare voluit Chrysostronus, confessionem peccatorum omnium, etiam occultissimorum, quæ non minùs curatione egent, quàm

quàm manifesta, fieri debere apud sacerdotes. Vide etiam lib. 3. de sacerdotio.

SECUNDO, habemus S. HIERONYMUM, Chrysoſtomi æqualem. Is in commentar. ad cap. 10. Ecclesiastæ, habet hæc verba: *Si quem serpens Diabolus occultè momorderit, & nullo confcio, peccati veneno infecerit; si tacuerit qui percussus est, & non egerit pœnitentiam, nec vulnus suum fratri & magistro voluerit confiteri: magister, qui habet linguam ad curandum, facile ei prodesse non poterit. Si enim erubescat agrotus vulnus medico confiteri, quod ignorat, medicina non curat.*

Idem in commentar. ad cap. 16. Matth. Legimus, inquit, in Leuitico de leprosis, ubi iubentur ut ostendant se sacerdotibus, & si lepram habuerint, tunc à sacerdote immundi fiant: non quo sacerdotes leproſos faciant, & immundos, sed quo habeant notitiam leprosi, & possint discernere qui mundus, quiue immundus sit. Quomodo ergo ibi leprosum sacerdos mundum, vel immundum facit: sic & hic alligat vel soluit Episcopus, & Presbyter; non eos, qui insones sunt, vel noxij, sed pro officio suo cum peccatorum audierit varietates, scit qui ligandus sit, quiue soluendus. Hæc ille. Quo loco S. Hieronymus apertissimè docet, oportere sacerdotem audire peccatorum varietates, atque id pro officio suo; ex quo intelligimus, non satis esse si pœnitentes generatim, aut manifesta peccata tantum cõfiteantur, sed omninò necessarium esse, ut singillatim peccata omnia sacerdotibus detegant.

NEQUE mouere nos debet comparatio illa cum sacerdotibus Leuiticis, qui lepram non verè curabant, sed declarabant. Nam similitudo in eo solùm consistit, quòd quemadmodum sacerdotes Leuitici non poterant leproſos curare sine ipsorum cooperatione, sola sua potestate, sed tantum iudicabant eos esse leproſos, & à consortio ceterorum segregabant: sic etiam sacerdotes Christiani, non possunt sola sua potestate peccatores iustificare, nisi ipsi etiam per Pœnitentiam, & Confessionem cooperentur; tamen si cooperentur, plane possunt. Quare idem S. Hieronymus cum dixisset: *Pro officio suo cum peccatorum audierit varietates*, non addidit, *Scit qui ligatus sit, quiue solutus*, sed; *Qui ligandus sit, quiue soluendus*. Sacerdos enim, pro potestate sibi à Christo concessa, peccatores

catos impœnitentes ligat, pœnitentes soluit, & non solum ligatos aut solutos declarat. Quocirca non pugnat Hieronymus cum Chrystomo, qui in lib. 3. de sacerdotio, scribit, sacerdotes Leuiticos nõ purgasse, sed declarasse lepram corporalem, sacerdotes autem Christianos non declarare, sed planè purgare lepram spiritualem.

Vide eundem Hieronymum in comment. ad 2. cap. Hier. & in epist. ad Pammachium, & Oceanum, de erroribus Origenis, ubi docet, necessariam esse Confessionem, cum secunda tabula post naufragium sit, culpam simpliciter confiteri.

TER TIO, habemus S. INNOCENTIVM I. Pontificem, qui in epist. I. ad Decentium Episcopum Eugubinum, cap. 7. ita loquitur: *Ceterum de pondere astimando delictorum, Sacerdotis est iudicare, & attendat ad confessionem pœnitentis, & ad sietus atque lachrymas corrigentis, ac tum iudicare dimitti, cum viderit congruam satisfactionem.*

QUARTO, habemus S. AVGVSTINVM, qui in lib. 50. homiliarum, homil. 12. docet, confessionem peccatorum à Deo esse præceptam: *Deus noster, inquit, quia pius est & misericors, vult & ea confiteamur in hoc seculo, ne pro illis confundamur postmodum in futuro.*

Idem etiam in eodem opere homil. 41. docet Confessionem sacerdoti esse faciendam: *Non solum, inquit, post pœnitentiam ab istis vitis se homo seruare debet, sed & ante pœnitentiam, dum sanus est: quia si ad vltimum vita steterit, nescit se ipsam pœnitentiam accipere, ac Deo, & Sacerdoti peccata sua confiteri poterit.*

Idem tractatu super Psalm. 66. docet, peccata omnia esse confitenda: *Tristis esto, inquit, antequam confitearis, confessus exulta; iam sanaberis. Non confitentis conscientia saniem collegerat, apostema tumuerat, cruciabat te, requiescere non sinebat: adhibet medicus fomenta verborum, & aliquando ferat, adhibet medicinale ferrum in correptione tribulationis. Tu agnosce medici manum, confitere, exeat in confessione, & defluat omnis sanies, iam exulta, iam letare; quod reliquum est, facile sanabitur.* Certè omnis sanies, omnia peccata significat, & sicut ex apostemate omnis sanies quam diligentissime exprimenda est, ita iudice Augustino, omnia peccata in Confessione aperienda sunt.

T t t t t

Idem

Idem etiam Augustinus interfuit Concilio III. Carthaginensi, & canonibus eius cum ceteris Cœpiscopis suis subscripsit: proinde canonem illum 31. supra citatum, sine dubio approbavit.

Habetur item in IV. Tomo operum S. Augustini, liber de vera & falsa Pœnitentia, qui licet non videatur S. Augustini esse, tamen negari non potest, qui sit alicuius antiqui, probatque scriptoris, cum inde Gratianus, & Petrus Lombardus, multa testimonia in libros suos retulerint. In eodem igitur libro, cap. 10. *Quem, inquit, pœnitet, omnino pœniteat, & dolorem lachrymis ostendat, representet vitam suam Deo per sacerdotem, prœueniat iudicium Dei per Confessionem. Præcepit enim Dominus mundatis, Et ostenderet ora sacerdotibus: docens, corporali præsentiâ confitentium peccata, non per nuncium, non per scriptum manifestanda.* Et infra: *Quare qui confiteri vult peccata sua inueniat gratiam, quarat sacerdotem scientem ligare, & soluere: nec cum negligens circa se exstiterit, negligatur ab illo, qui eum misericorditer monet.* Et cap. 11. de peccatis occultis: *Si peccatum, inquit, occultum est, sufficiat referre in notitiâ sacerdotis.* Et cap. 14. de circumstantiis peccatorum: *Consideret, inquit, qualitatem criminis, in loco, in tempore, in perseverantia, in varietate personæ, & quâ hoc fecerit tentatione, & in ipsius vitij multiplici executione.* Et paulò post: *Omnis, inquit, ista varietas confitentia est.*

QUINTO, habemus S. LEONEM in epist. 80. ad Episcopos Campaniæ, vbi cum prohibuisset, ne peccata secreta publicè recitarentur, reddidit rationem, dicens: *Cum reatus confessioniarum sufficiat solis sacerdotibus indicari confessione secreta.* Et paulò infra: *Sufficit illa confessio, quæ primùm Deo offertur, tum etiam sacerdoti.*

AD hunc locum respondet Kemnitius, pag. 1007. ac dicit, sanctum Leonem non loqui de confessione omnium peccatorum occultorum, sed tantùm de confessione eorum, quæ si publicarentur, possent legum constitutionibus percelli, hoc est, eorum, quæ olim publicæ confessioni, & pœnitentiæ subiecta fuerunt. Id verò probat Kemnitius, quia S. Leo inter alias causas cur prohibuerit confessionem publicam

blicam peccatorum occultorum, etiam illam reddidit, quia periculum erat, ne multi à Pœnitentiæ remediis arcerentur, dum aut erubescunt, aut metuunt inimicis suis facta sua referare, quibus possunt legum constitutionibus percelli.

SED in promptu est refutatio. Nam S. Leo non vnam, sed tres causas reddidit, cur prohibenda esset confessio publica scelerum occultorum. VNA fuit, quam Kemnitius solam notauit, ne publicarentur crimina, quæ possent legum sanctione puniri; vt homicidia, furta, proditiones, & similia. ALTERA, quia cum multi erubescant flagitia sua publicè referare, ob eam verecundiam à pœnitentiæ remediis arcerentur, si necesse esset occulta flagitia publicari. Ex hac autem secunda causa manifestum est, sanctum Leonem non esse loquutum de illis solis criminibus, quæ legum seueritate puniuntur. TERTIA causa fuit, quia sufficit reatus conscientiarum solis sacerdotibus indicari confessione secreta; proinde non sunt pœnitentes ad confessionem publicam adigendi: quæ sanè causa generalis est, & peccata omnia comprehendit.

DEINDE, nulla prorsus ratio fingi potest, cur peccata illa confitenda esse velit S. Leo, quæ si publicarentur, legum sanctionibus punirentur; & non alia. Nam quod Kemnitius dicit, illa sola peccata apud veteres necessariò confitenda fuisse, quæ si publica fuissent, ad confessionem publicam pertinuisent; & supra refutatam est, & hoc loco nihil Kemnitium iuuat. Nam ad confessionem publicam pertinebant peccata publica, non ea solùm, quæ legum constitutionibus coëcebantur, vt adulteria: sed etiam ea, quæ impunè commitebantur, vt fornicationes. Non igitur rectè Kemnitius probat, B. Leonem de illis tantùm criminibus esse loquutum, quæ per leges publicas prohibebantur, ea ratione, quia eiusmodi crimina confessioni publicæ olim subiecta fuerunt: nam, vt iam diximus, non ea solùm, sed alia multa præterea confessioni publicæ subiecta fuerunt.

Habemus PRÆTEREA aliud S. LEONIS testimonium, in epist. 91. ad Theodorum Foroiulij Episcopum, vbi sic legitur: *Multiplex misericordia Dei ita lapsibus subuenit humanis, vt non solum per Baptismi gratiã, sed etiam per Pœnitentia*

TITULUS 2. Pœnitentia

rentia medicinam spes vita reparetur aeterna; & qui regenerationis donum violassent, proprio se iudicio condemnantes, ad remissionem criminum pervenirent, sic divina bonitatis presidis ordinatis, & indulgentia Dei sine supplicationibus sacerdotum nequeat obtineri. Mediator enim Dei & hominum, homo Christus Iesus, hanc Ecclesie Præpositis tradidit potestatem, & & confitentibus actionem pœnitentia darè, & eosdem salubri satisfactione purgatos, ad communionem Sacramentorum per ianuam reconciliationis admitterent. Hoc loco S. Leo apertissimè docet, confessionem esse necessariam Iure diuino. Nam ab ipso Deo ordinatum esse scribit, ut indulgentia Dei sine sacerdotum ministerio nequeat obtineri: & deinde addit, Ministerium sacerdotum ex Christi instituto in eo consistere, ut confitentibus Pœnitentiam iniungant, & eosdem ad communionem Sacramentorum per ianuam reconciliationis admittant. Loqui autem S. Leonem de confessione secreta, & peccatis omnibus etiam occultis, perspicuum est tum ex loco superiore, tum etiam quia non possent sacerdotes congruam pœnitentiæ actionem iniungere, nisi peccata omnia accuratè cognoscerent. PORRO ad hunc locum Kemnitius nullam solutionem reperire potuit.

SEXTO, habemus SOZOMENVM, qui lib. 7. hist. cap. 16. ita loquitur: *Cum prorsus non peccare, natura sit humana diuiniore; pœnitentibus, quamuis frequenter deliquissent, veniam dare Deus iussit, & ad impetrandam veniam, confiteri peccata necessarium est.* Hic audis ab homine Græco, & Ius diuinum, & Confessionis necessitatem.

CAPVT X.

*Testimonia reliquorum Patrum ab anno D.
ad MCC.*

NUNC addemus testimonia aliqua eorū Scripto-
rum, qui floruerunt consequentibus ætatibus us-
que ad annum Domini MCC. quo demùm tem-
pore sub Innocentio III. Confessionis omnium
peccatorum legem latam fuisse, Aduersarij mentiuntur.
Habemus